

Praha 11. 4. 2023

Nová Smlouva o spolupráci při zajištění zpětného odběru a zařazení místa zpětného odběru do obecního systému odpadového hospodářství

Vážená paní primátorko, starostko, vážený pane primátore, starosto,

Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a.s., zajišťuje sdružené plnění povinností pro zpětný odběr a využití odpadů z obalů vyrobených nebo dovezených do ČR na základě smluv, které má uzavřené s výrobcí nebo dovozci obalů. Toto sdružené plnění zajišťuje ve spolupráci s obcemi České republiky, které jsou dle zákona o odpadech oprávněny nakládat s odpady v rámci svých obecních systémů. Této spolupráce si velmi vážíme a věříme, že je prospěšná pro obec, pro EKO-KOM, a.s., a především pro životní prostředí. Činnost EKO-KOM, a.s., se musí řídit podmínkami stanovenými v platné legislativě (zejména v zákoně o obalech a v zákoně o odpadech) a také musí plnit podmínky, které jí ukládá MŽP v rozhodnutí o autorizaci.

S vaší obcí/městysem/městem (dále jen „obec“) i s dalšími obcemi máme uzavřenou Smlouvu o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů, kterou jsme ve většině případů obnovovali v roce 2014.

Smlouvy, které EKO-KOM, a.s., uzavírá s obcemi, musí odpovídat platné legislativě. V nedávné době došlo k novelizaci či k vydání níže uvedených zákonů a dalších legislativních aktů, které jsou relevantní pro obsah smlouvy:

- zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech;
- novela zákona o obalech č. 477/2001 Sb., provedená zákonem č. 545/2020 Sb.;
- směrnice 2019/904/EU o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí;
- zákon č. 243/2022 Sb., o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí, a s ním související novela zákona o odpadech provedená zákonem č. 244/2022 Sb.;
- stanovisko GFŘ 591/23.03.22 ve věci uplatnění DPH na služby poskytované obcemi autorizovaným obalovým společností.

Z těchto důvodů jsme byli nuceni zpracovat nové legislativní požadavky do návrhu nové **Smlouvy o spolupráci při zajištění zpětného odběru a zařazení místa zpětného odběru do obecního systému odpadového hospodářství**, jejíž návrh si Vám dovoluujeme tímto předložit.

Nová smlouva vychází v maximální možné míře z té původní a jsme přesvědčeni, že jsme ji uzpůsobili tak, aby byly zachovány stávající principy, přičemž byla upravena, doplněna či odebrána některá ustanovení tak, aby smlouva odpovídala současnému stavu a právní úpravě. Smlouva byla projednána se Svazem měst a obcí České republiky a Sdružením místních samospráv České republiky, kde jsme našli vzájemnou shodu, a věříme, že se nám podařilo dosáhnout vyváženosti nové smlouvy.

Rádi bychom Vás seznámili se změnami, které jsou hlavními důvody obměny Vaší stávající smlouvy, a s hlavními odlišnostmi nové smlouvy.

- 1) Díky velké a rychlé dynamice legislativních změn v rámci Evropské unie a v rámci legislativy ČR může, a zřejmě i bude, docházet k rozšíření nebo změně, či úpravě našich povinností. Tyto změny bývají nezřídka přijímány krátce před tím, než je musí EKO-KOM, a.s., nebo obce implementovat. Proto jsme se po zralé úvaze rozhodli **konicipovat novou smlouvu tak, že je tvořena dvěma částmi – vlastní smlouvou a všeobecnými obchodními podmínkami (VOP)**. Ve smlouvě budeme vzájemně deklarovat základní vzájemné povinnosti, ve všeobecných podmínkách budou tyto povinnosti detailně popsány. Pokud by se v budoucnu změnily ze strany MŽP nebo z důvodu legislativních změn naše povinnosti, můžeme je nastavit ve VOP a nemusíme uzavírat nové smlouvy se všemi obcemi a městy v ČR, neboť v našem systému musí být smluvní podmínky jednotné pro všechny obce, městyse a města. Detaily podmínek pro provedení změny VOP jsou stanoveny ve smlouvě.
- 2) Autorizované obalové společnosti (AOS) musí obcím od 1. 1. 2023 hradit **náklady (dle § 10a zákona o obalech) spojené s úklidem, dotříděním nebo odstraněním části volně pohozeného odpadu na ulicích, silnicích, parcích, hřištích apod.** Volně pohozený odpad (jinak také *littering*) je souborem různých typů odpadů všech komodit i velikostí, jejichž společným jmenovatelem je to, že leží mimo místa určená k jejich sběru, tedy mimo nádoby na směsný nebo tříděný odpad či odpadkové koše. Směrnice ukládá povinnost autorizované společnosti, která zastupuje výrobce vybraných obalů nebo typů výrobků, uhradit úklid pouze za některé vybrané výrobky. Pro EKO-KOM, a.s., vzniká povinnost k úhradě nákladů spojených s úklidem zejména u plastových jednorázových sáčků (např. folie od svačin a sendvičů apod.), plastových nádob na nápoje o objemu až 3 litry, odnosných tašek, plastových kelímků a jednorázových nádob na potraviny určených k jednorázové a okamžité spotřebě (např. termoboxy, pevné průhledné obaly od toustů a sendvičů). Na druhou stranu např. obaly od kosmetiky nebo plastové láhve od sirupů, které nesplňují podmínku okamžité spotřeby, nejsou předmětem úhrady nákladů za jejich úklid, přestože jejich výskyt v přírodě vznikl volným pohozením občany.

Od 1. 1. 2023 jsme v sazebníku odměn zavedli nový bonus na úklid jednorázových plastových obalů a další nakládání s nimi, definovaných v § 10a) zákona o obalech. Zákon nám však ukládá tuto povinnost smluvně ošetřit; proto je do nové smlouvy zařazena „Odměna za úklid jednorázových plastových obalů a další nakládání s nimi“, kterou EKO-KOM, a.s., hradí obcím.
- 3) Pro zjednodušení jsme **sloučili Odměnu za obsluhu míst zpětného odběru a Odměnu za zajištění využití odpadů z obalů do jedné položky**, označené jako „Odměna za obsluhu míst zpětného odběru a zajištění využití“. Obce jsou povinny nastavit systém sběru tříděného odpadu, včetně obalové složky, a následně tříděný odpad předat k recyklaci, případně jinému využití v souladu s jejich legislativními povinnostmi. **Sloučením odměn se pro obce nic nemění.** Obě původní odměny se pouze sečtou (jednotková sazba za tunu vytríděného odpadu) a vynásobí příslušnou sazbou dle velikostní skupiny a dle procentuálního podílu obalové složky.
- 4) Pro větší přehlednost jsme spojili **přílohu č. 3 původní smlouvy** Sazebník odměn a koeficientů bonusových složek (ceník) **s přílohou č. 4 původní smlouvy** Standardy složení komunálních odpadů a podílu obalových složek. Nyní je vše v nové smlouvě zařazeno jako **Příloha č. 4 - Ceník a standardy složení**. V praxi to znamená, že pokud budete chtít spočítat odměnu obce, nebudete muset hledat dvě přílohy, ale vše najdete na jednom místě. Na výpočet odměny toto sloučení nemá vliv, ta zůstává stejná.

- 5) Ve smlouvě je detailněji rozvinuto „Opatření proti duplicitě, výkupny odpadu, koordinace“. **EKO-KOM, a.s., umožňuje dvě možnosti zapojení výkupu do systému sdruženého plnění.** První je možnost zapojení výkupny do obecního systému. Mezi obcí a výkupnou musí být uzavřen písemný smluvní vztah, který zaručí, že výkupna bude evidovat odpad, který vyprodukuje občané dané obce v rámci vašeho nastaveného obecního systému. Druhá možnost je ta, že výkupna uzavře smluvní vztah přímo s EKO-KOM, a.s. Příslušné články řeší evidenci odpadu tak, aby nedocházelo k duplicitnímu vykazování, a to i v případě, že by v ČR působilo zároveň více AOS. Zvolené formálně-právní řešení, spočívající ve vyčlenění VOP, umožňuje operativně přizpůsobit obsah smlouvy o spolupráci v případě, že by na trh vstoupila nová AOS tak, aby nic nebránilo standardní koexistenci dvou či více AOS.
- 6) EKO-KOM, a.s., hradí obcím **průměrné náklady, které jim vznikají v souvislosti se zajištěním služby míst zpětného odběru a zajištěním využití** obalové složky tříděného odpadu. Tyto náklady od Vás získáváme z dotazníku, který jsou obce povinny odevzdat do 28. února za předcházející kalendářní rok. Součástí dotazníku je tabulka 8) – Náklady na odpadové hospodářství obce. Z těchto údajů pak vypočítáváme sazby odměn tak, aby byly obcím uhrazeny průměrné náklady spojené s obalovou složkou tak, jak je výše popsáno. Nově bude článek 8) podléhat kontrole v rámci auditů.

V případě statutárních měst je posunut termín odevzdání dotazníku na 31. březen. Důvodem je skutečnost, že informace v dotazníku v části 8) Náklady na odpadové hospodářství, body 7. – 9. náklady obce na littering, získávají statutární města od městských částí. Více času umožní statutárním městům tyto údaje správně vyplnit.

- 7) V roce 2022 vydalo Generální finanční ředitelství stanovisko GŘ 591/23.03.22, že poskytnutí služby obcí autorizované obalové společnosti v souvislosti se zákonem o obalech a výrobcům na základě zákona o výrobcích s ukončenou životností není výkonem veřejné správy, a obce se proto při výkonu této činnosti považují za osoby povinné k dani. GŘ v něm stanovilo, že se **na služby poskytované obcemi autorizovaným obalovým společností uplatňuje DPH.** Již po celý rok 2022 obce, jež jsou plátcí DPH, tedy fakturovaly odměnu, navýšenou o DPH. Obce si tak současně mohou uplatňovat odpočet DPH za služby spojené se sběrem obalové složky tříděného odpadu. Protože část obcí na základě současné smlouvy přenesla povinnost vykazování a fakturace na svozové společnosti, dochází z důvodu případného odpočtu DPH ze strany obcí k omezení možnosti delegovat fakturaci na svozovou společnost. Vycházíme ze skutečnosti, že smluvní vztah je uzavřen mezi obcí a EKO-KOM, a.s. Obec se může stát dobrovolným plátcem DPH. Tím chceme obcím pomoci snížit výdaje za odpadové hospodářství. Nově již nebude možné, aby za obce vlastním jménem fakturovaly svozové společnosti. Obce, které doposud za své odpady nevystavovaly fakturu, mohou použít vzor daňového dokladu (fakturu) připravený EKO-KOM, a.s. Obcím budeme vždy společně s podklady pro vystavení faktury posílat i tento vzor daňového dokladu.
- 8) I nadále zůstává v platnosti, že **za obce budou moci vykazovat svozové společnosti** (vyplňovat čtvrtletní výkaz o množství odpadu, který obec vyprodukovala). Pokud se k tomuto rozhodnete, je nutné, aby obec a svozová společnost vyplnily přílohu č. 2 k VOP „Zmocnění (pověření)“, kde obec deleguje část svých povinností týkajících se vykazování na svozovou společnost, a to i v případě, že již nyní svozová společnost za obec vykazuje a chcete tento stav zachovat (podpisem

nové smlouvy se ruší platnost původního pověření). Pozor! Pokud nevyplníte toto „zmocnění/pověření“, znamená to, že výkaz bude zpracovávat každé čtvrtletí obec sama.

9) **Podpisem nové smlouvy bude automaticky nahrazena a zrušena předchozí smlouva, a to včetně všech příloh (článek VIII. odst. 1 nové smlouvy).**

10) **Nové smlouvy budeme podepisovat elektronicky. Pro podpis smlouvy je nastaven tento postup:**

- Smlouvu projednejte v orgánech vaší obce tak, jak Vám ukládá zákon o obcích a pravidla nastavená obcí pro podobné případy.
- Do smlouvy, prosím, doplňte rozhodnutí rady či zastupitelstva obce schvalujícího uzavření smlouvy, včetně data schválení.
- V záhlaví můžete doplnit číslo smlouvy dle vaší vlastní evidence.
- Pokud obec nemá doplněno DIČ a je plátcí DPH, lze tento údaj doplnit.
- Prosím, zkontrolujte, že máte uveden správný bankovní účet, a pokud jste plátcí DPH, zkontrolujte, zda je váš účet v souladu s § 96 zákona o DPH zveřejněn způsobem umožňující dálkový přístup.
- Zkontrolujte své identifikační údaje a případně je opravte (jméno zastupující osoby, adresu elektronické pošty).
- **V případě, že za Vás bude část smluvních povinností (zpracování a zaslání čtvrtletního výkazu) plnit třetí osoba (svozová společnost, odpadový hospodář sdružení obcí apod.), vyplňte a podepište přílohu č. 2 VOP – Pověření (zmocnění) a dejte toto pověření podepsat třetí straně. Oboustranně podepsané Pověření (zmocnění) pošlete do datové schránky EKO-KOM, a.s., nejlépe spolu se smlouvou, ale můžete ho poslat i samostatně.**
- Smlouvu podepište elektronickým podpisem.
- Smlouvu odešlete do datové schránky společnosti EKO-KOM, a.s. (ID – kbbdu2k).
- Smlouvu zkontrolujeme a podepíšeme z naší strany.
- Podepsanou smlouvu zašleme prostřednictvím datové schránky zpět vaší obci.
- Vztahuje-li se na smlouvu povinnost **uveřejnění v registru smluv**, je obec povinna zajistit toto uveřejnění bez zbytečného odkladu, nejpozději do patnácti dnů ode dne uzavření smlouvy.

Pokud na straně obce nastanou s elektronickým podpisem jakékoli komplikace, obraťte se, prosím, emailem na naši společnost a dohodneme se na jiném způsobu podpisu smlouvy. Pro tyto účely, prosím, použijte e-mail filgasova@ekokom.cz.

Jelikož je EKO-KOM, a.s., povinna podle zákona o obalech a podle rozhodnutí o autorizaci stanovit obcím obdobné podmínky pro spolupráci, dovolujeme si Vás upozornit, že nová smlouva o spolupráci je stejná pro všechny obce a města a nelze v ní zohledňovat konkrétní požadavky, zejména pak takové, které by měnily principy smlouvy a jejího řešení. Jednat tedy o úpravách smlouvy nemůžeme, zakazuje nám to zákon.

Jsme samozřejmě připraveni reagovat na veškeré Vaše dotazy či připomínky, které, prosím, směřujte na naše regionální manažery v jednotlivých krajích (seznam s konkrétními kontakty naleznete na www.ekokom.cz/kontakty).

S ohledem na požadavek jednotnosti podmínek pro všechny obce Vás zdvořile žádáme o učinění všech kroků potřebných k brzkému projednání a uzavření nové smlouvy o spolupráci, neboť dlouhodobá koexistence dvou různých typů smluv není možná. Za Vaše pochopení v tomto ohledu Vám předem děkujeme.

Děkujeme Vám a vašim občanům za dlouholetou spolupráci a těšíme se na její pokračování.

S úctou

Martina Filipová
ředitelka Oddělení využití odpadů
EKO-KOM, a.s.